

SZEGEDI NAPLÓ.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre 14 frt — kr. Negyedévre 8 frt 50 kr.
Félévre 7 frt — kr. Egy hónapra 1 frt 20 kr.

SZERKESZTŐI IRODA ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca. Dáni-ház 18. sz.
Bérmertetlen levelek csak ismert kértől fogadtatnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít.

Öntöző csatorna.

(Nagyszabású terv.)

Szeged, szept. 28.

Nagy fontosságú és horderejű határozat ez, melyet az érdekelt arad- és csanádmegyei földbirtokosok meghoztak, mikor kimondották, hogy egy nagyobb szabású, Aradmegyében Paulisnál a Marosból kiágazó és Csanádmegye valamely alkalmas pontján a Marosba újból beszakadó öntöző csatornát létesítenek.

Nem könnyen, nem megfontolatlanul vágtak ebbe a nagy tervbe a kezdeményezők, sőt egy-egy a maga személyében és a közügyben érdekelt birtokos csak a kulturmérnökség közegeitől nyert adatszerű fölvilágosítás után melegegett föl a tervért, melynek keresztülvitele jelentékeny áldozatokba kerül. De annál jobb, hogy az elhatározás meg volt fontolva, mert legalább tudják az érdekelték, hogy az öntöző csatorna beruházási és fönntartási költségeit bőven megéri az a haszon, mely a területek öntözése és egyszersmind trágyázása után teljes bizonyossággal várható.

Az a nagy összeg, melybe a csatorna kiépítése kerül, minden nehézség nélkül előállítható abban a perczben, amint a vállalat értéke meg van állapítva. És ha arról van szó, hogy huszezer hold földbirtok után holdankint évi 6 frtot fizessenek a tulajdonosok,

ez látszólag súlyos újabb költség ugyan a sok adóval és költséggel terhelt földekre, de senki sem fog tartózkodni ettől az áldozattól, mert tudja, hogy az egyfelől a beruházás jellegével bir, másfelől pedig mindjárt ki is fizeti magát a termés. különösen a szénatermés többletében, melyről kétségtelen és igazán meglepő összehasonlító példák állanak rendelkezésre a mezőhegyesi kincstári uradalomban, ahol egy rövid csatornával minden fogalmat haladón kedvező kísérleteket tettek.

Oly meggyőzők ezeknek a kísérleteknek eredményei, hogy az összegyűlt érdekelttség azonnal eltökélte magát a csatorna terveinek elkészítésére és arra, hogy ennek költségeire holdankint két forint hozzájárulást ajánl föl.

A kész tervek és még inkább a költségszámítások fogják megmutatni szabatosan, mennyi tökére van szükség a csatorna létesítéséhez, másrészt pedig az érdekelttség megalakulása lesz a próbája annak, hogyan lehet a költséget megosztani. Mert hiszen a huszezer hold csak a legkisebb arányát mutatja a bevonható földterületnek és természetesen annál messzehatóbb és jutányosabb lesz a csatornaöntözés, minél kiterjedtebb alapokon szervezhető az érdekelttség.

Annai bizonyos, hogy ennek a csatornának létesítése eléggé nem méltányolható reformot és hatalmas előreha-

ladást jelentene Magyarország indresztriális gazdaságának fejlesztésében. És ha valaha, most érkezett el az ideje annak, hogy szakítsunk az ősi, hagyományos gazdálkodással, meg akarjuk érdemelni azt a földet, melynek áldása dus, de nem kiapadhatatlan és ha meg akarunk élni a földön, melynek termőképessége oly nagy arányokban fokozható.

Végtelesen kedvező erre a példadó kísérletre a szomszéd megyének kiszemelt területe. Arad- és Csanádvármegyék földjének fekvése valóságosan kihívja a belterjesebb művelésnek kísérletét. Őles mélységű televény fölött örökké mosolyog itt a nap, mely a tél uralmának az év egy csekély töredékét engedi át. E mellett 150 kilométer hosszan eső lejtő van gazdag erü folyamok által keresztül-kasul szelve, ami kínálva kínálja a módot, hogy áldottá tegyük a mezőket és kaszálókat, melyek most aszálykor értéketlenek, akár a Sahara sivatag.

Nem kétséges kísérlet az, melynek első alapjait a tegnapielőtti gyűlésen tették le a szomszéd vármegyék érdekelt birtokosai. Teljes megnyugvással haladhatnak tovább, a kivitel felé, mely üdvös lesz a vidékre, mely egyuttal utmutatás lesz az ország más vidékeinek is, hogy az árvizek pusztításai ellen óriási költségekkel megvédelmezett földterületeiket másodszor vehet-

A „SZEGEDI NAPLÓ” TÁRCZÁJA.

A tanító-néni

Az apróságok körülugrandozzák a nénit, dalolnak a tánczhoz valami gyönyörű nótát a kis méhről, hangyácskáról. Piros arcuk majd kicsattan a nagy örömtől.

A néni tizenhét éves és ott ül a kör közepén. A kezében tartott zsebkendőt néha a szeméihez emeli. Egy kis szőke leányka odaszól a nénihez olyan hangon, amely mutatja, hogy mindjárt el fog pityeredni.

— Néni, miért sir?

A leány mintha álomból ébredne föl, hirtelen fölkapja a fejét s a kendővel letörölve könnyeit, mosolyog. A kis szőke leányka kikapja kezét a melléte álló fiúcska kezéből s a nénihez szalad. Őlébe telepedik, megcsókolgatja kétfelől az arcát, aztán megsimogatja szépen.

— Miért sirt, kedves?

— Nem sirtam bubi.

A többiek kevesebb figyelemmel vannak a néni iránt. Örülnek, hogy most nem fi yelnek rájuk. Hatalmas lármát csapnak a teremben, futkároznak, kergetőznek, felhasználják a szabadságot.

A leány föláll. Lesimitja puha kezeivel a gyermek kuszált fűrteit s szétnéz. Mindjárt tizenegy az óra. Összegyűjti a gyermekeket egy csoportba s haza bocsátja őket. A nagy terem nemsokára üresen marad, a

lármazó, kiabáló gyereksereg helyén ott marad ő egyedül, hallgatva.

Visszatül a szoba közepén levő székre, kezét tétlenül nyugtatja ölében s szomorúan néz maga elé. A nagy ablakon besüt a nap. Sugarai bearanyozzák a szoba közepén ülő alakot. Olyan szép így, a fénybe takargatva.

Kocsizörgés hallatszik az utcán. Fölrezen álmodozásából. A koci éppen az ajtó előtt állott meg. Hátra simítja haját, letörli könnyeit s várakozólag tekint az ajtó felé. A belépő elé megy egy pár lépést. Fiatal ember az érkezett; csinos, élénk gyerek. Kezét nyújtja a leánynak, rámosolyog s aztán így szól:

— A kis Béla hol van?

— Haza bocsátottam.

— Várhatott volna reám.

A leány úgy tett, mintha nem hallaná a mondatot.

Szemben állanak és egymásra néznek. Mindenik vár valamit. A fiatal ember egy nyájas szót: a leány tán azt, hogy bucsuzék a vendég.

De nem megy. Mi mondanivalója sincs úgy látszik és még sem megy. A leány leül a pamlagra s szemben széket mutat az ifjunak.

— Tudja miért jövök? — kérdi.

— Béláért? Nem?

A fiatal ember mosolygott.

— Küldöttékben jövök. Béla csak meg lenne nálam nélkül is. Az anyám küldött, meghagyta, hogy hozzánk vigyem kegyedet

s nekem megparancsolta, hogy kegyed nélkül ne térjek haza. Átláthatja, hogy roppant felelősség nyugszik rajtam.

És fölállott s tréfásan meghajította magát, mintha egy táncz fordulójára hívná a csinos leányt.

A tanító-néni is igyekezett mosolyogni és két köny futott végig az arcán. Az ifju gyöngéden megfogá kezét. Az a könycsépp bátrabbá tette s részvétteljes hangon szólt hozzá:

— Könnyezik?! Sokszor láttam önt könnyező szemekkel. Lásza, ugy fáj nekem. Kérdeztem bánatának okát. Miért nem mondta meg nekem? Ugy szeretném letörölni azokat a könnyeket Két keze közé fogta a leány kis kezecskéit s melegen nézett rá.

A leány mit se felelt. Föl kelt a pamlagról, hogy ne legyen kénytelen a kérdező szemébe nézni.

A fiatal ember utána ment.

— Lásza, ma különösen nem volna szabad kegyednek sirni. A mi családunknak ma ünnepnapja van, a mi családunknak ma boldog kellene hogy legyen minden tagja. S mind szeretnők, ha kegyed hozzánk tartoznék. Mi mindnyájan nagyon szeretjük kegyedet.

És bárha semmi titkosat nem mondott és nem is akart mondani, mégis halkabban, szinte suttogva folytatta:

— A hugom, Málvin, ma eljegyzését ünnepli s kegyed tudja ezt jól. Miért is kerülte házunkat oly nagyon pár hónap óta? Megismerhette volna Málvin jegyesét is. Ügyes,

nék meg a gazdasági kulturának, mely olvasatlan milliókkal gyarapíthatja a nemzeti vagyont.

Ennél a nagyszabású tervnél nem mutatkoznak leküzdhetetlen akadályok. Csak azt az egyet kell kívánni, hogy ne érvényesüljön itt is a széthúzásnak végzetes szokása és hogy megértsék azok, akiknek érdekei ebben a nagy sulyu vállalatban találkoznak.

És kívánni kell azt, hogy a szakminiszterium érdeklődése állandó maradjon és ne jusson ez az ügy is azon számtalan tervezgetés sorsára, melyeknek aktái a miniszteri irodákban hevernek sok esztendő s porrétegek alatt.

Nemesség adományozása. Ő felsége, Marczó Lajos kir. tanácsosnak, vasuti és hajózási főfelügyelőnek, valamint törvényes utódainak, régi magyar nemességük épességében tartása mellett, a „Verebélyi” előnevet díjmentesen adományozta.

Kilüntetések. Ő felsége Bauke Antal nyugalmazott posta- és távirdaigazgatósági pénztárnoknak sok évi hű és buzgó szolgálatai elismerésül a koronás aranyéremkeresztet, — Kautny József baziui postamesternek pedig arany érdemkeresztet adományozott.

Gyümölcs- és szőlőkiállítás.

(Rendezte a gazdasági egyesület.)

A szegedi gazdasági egyesület által rendezett gyümölcs- és szőlőkiállítás, amelyet tegnap tartottak meg az egyesület helyiségében, éppen nem mondható sikerültnek. A termelők, úgy látszik, nemcsak közönyösek, de lusták is arra, hogy gyümölcstermelésük szebb darabjait beküldjék a kiállításra. Még Szatymaz is többet produkált, mint Szeged. A felsőtanyai gazdakör múlt heti gyümölcskiállításán több résztvevő volt, mint a tegnapi. Mert mindössze *heten* állítottak ki gyümölcsterményeket. Ezek között is szőlőt csak egyetlen egy termelő. Kiállítottak:

jó gyerek. Szórakoztatta volna az ismerettség. No de se baj, ma megismeri. Az esküvő még később lesz. Tudja az én hugocskám nagyon fiatal, olyan fiatal, mint ön és egészen kicsi leány.

És össze beszélt még sok ilyen gyerekes dolgot, éppen mint aki nem tudja miről beszéljen s nem akar hallgatni. A leány pedig alig hallotta. Miért, miért nem egy sejtetem, egy vagy hatása alatt tán, vagy a gyöngéd hangra, melylyel hozzá szóltak, édes emlékek keltek föl a szívéből. Az esze másfelé kalandozott. Egy kis házacs-kát látott ott a hosszú utca végén, egy kis, fehérre meszelt házikót, egy kis boldog fészket. Ott lakott ő és az édes anyja. Egy munkában megöszült, jó öreg asszony, kit ő olyan nagyon szeretett. A szomszédban lakott egy másik öreg néni és az ő fia. A fiatalok szerették egymást. Egészen így van ez a mesékben is. A két öreg asszony mikor vasárnap leült imádkozni a közös imakönyv mellé, nagyon sokszor elimádkozott a két gyermek boldogságáért.

Egyszer aztán az ifju elment más városba tanulni. Mikor elment megfogta a Veronka kezét, szemébe nézett azokkal a szép fekete szemekkel s azt mondta, hogy: „visszatérek”, a leány pedig azt: „visszavárlak”. A két öreg asszony pedig volt mit beszéljen a vasárnapi „miatyánk” után. Mi lesz majd akkor, akkor... ha ő nagy ur lesz? S az egyik öreg asszony meghalt s a másik nemsokára követte őt. Abban a bánatos kis fehér házban egyedül maradt a leány. A csekélyke hagyatékot fölemésztette a temetés és a gyászruha. A temetés után pe-

1. *Barcsay Károly*, a szatymazi szőlőjéből 48 faj almát, 36 faj körtét, 2 faj szilvát s 1 faj lasponyát.

2. *Fodor István* fodor-utcai kertjéből 31 faj körtét.

3. *Szögi József* ujszegedi és szatymazi gyümölcsöséből 31 faj almát és 16 faj körtét.

4. *Málik Mihály* felsővárosi kertjéből 1 faj birsalmát, 1 faj körtét, és 7 faj szőlőt.

5. *Halász József* ujszegedi kertjéből 3 faj körtét s 1 faj szőlőt.

6. *Puskás István* alsótanyai szőlőjéből 4 faj almát, 1 faj körtét, 3 faj dinkatököt s 1 faj kukoriczát.

7. *Dr. Magyar János* házi kertjéből 1 faj ringlot-szilvát.

A gazdasági egyesület bíráló bizottsága, amely *Zsótér Andor* egyesületi elnök, *Vass Károly* és *Kátay Ferdinánd* bir. bizotts. tagok és *Bokor Pál* előadóból állott, a *gyümölcskiállítás első díját*, 2 darab 10 forintos magyar aranyat *Barcsay Károly* remek alma és körte kiállításának ítélte oda.

A *második díjat*, 1 darab 10 forintos aranyat *Fodor István* kitűnő körtéivel nyerte el.

A *harmadik díjat*, 1 darab 10 forintos aranyat *Szögi József* szép alma és körte, s a *negyedik díjat*, 1 darab 5 forintos magyar aranyat *Puskás István* feltűnő nagy dinkatök és kukoricza-termelvényeinek ítélte oda a bizottság.

A *szőlőkiállításra* vonatkozólag a bizottság, hogy miután csak egy kiállító volt s annak terményei sem bírtak abszolút értékkel, csak a *harmadik díjat* adta ki *Málik Mihály* szőlőkiállításának. — *Halász József* szép körte és *Dr. Magyar János* ringlot-szilva-kiállításukért elismerésben részesültek.

Apponyi gróf beszámolója.

A mérsékelt ellenzék kitűnő vezére, *Apponyi Albert* gróf, vasárnap délelőtt tartotta még beszámolóját választói előtt, Jászberényben. Utjára a mérsékelt ellenzék elő-

dig valami kenyérkereset után kellett nézni. És azóta ő itt, idegen helyt tanít és vár, vár, várja azt, aki megígerte, hogy visszatér.

Menjünk.

A fiatal ember karját nyújtotta s a kocsához vezette.

A fülemben sugdostak a parasztok, míg a kocsi végigrobogott a göröngyös uton. Sugdostak, mosolyogtak s gondolták: „milyen jó urnak lenni, csupa boldogság és megelégedés...”

A kocsis megállott egy nagy vén ház előtt. A nagyságos ur régi háza előtt. Az ifju lesegíté a tanítónőt s fölvezeté a lépcsőkhöz.

Odabenn már várták érkezésüket. Nagy társaság ült együtt. A szoba egy távolabbi szegletében suttogott a szép menyasszonynak a jegyese. Midőn a tanítónő belépett az ifju karján a terembe, megrezsent, mintha megfázott volna és elsápadt. Az urfi érezte a rángást a karján s odafordult a leányhoz:

— Kegyed rosszul van? s gyöngéden tekintett reá.

— Semmi, semmi, kérem, ne vegye észre.

Ugyanakkor a szép menyasszony is látta jegyese arcát elhalványodni s érezte, hogy keze reszket kezében.

— Talán rosszul van?

— Dehogy, dehogy, semmi.

— Ne beszéljünk róla.

És azután ment minden a maga rendén.

Ki törődik egy szegény elhagyott leánynyal?

kelősége kísérte el Apponyit. Az állomáson *Elefánthy* polgármester üdvözölte a szeretett képviselőt, ki rövid pihenés után a fölvirágzott tribünre lépve egyikét mondta el azoknak a nagy jelentőségű beszédeinek, melyek politikai pályáján annyira kimagaslóvá tették a nemes gróf alakját.

Beszéde folyamán röviden összefoglalva a következőket mondta:

„Szokásom szerint a helyzetet, az ország helyzetét és ebben elfoglalandó állásmat akarom kijelölni és meggyőződni arról, vajjon ez az álláspont bírja-e helyeslésüket, vagy nem?”

Első sorban a kormányról nyilatkozik. Véleménye szerint, már a kormányelnök programnyilatkozata nélkülözötte a *nemzeti önérzéti irány*nak határozatát, hangsúlyozását. A kiegyezés után is megalodatlanul maradt számos kérdés megoldását a *nemzeti irányban* sürgetni kell. Helyeselte a törekvéseket, melyek reformokat akartak teremteni a hadügy terén, de a kormányelnök nyilatkozata után, melyben a fönntartandó többségről nyilatkozott, félt a pártpolitikától. — Most, miután a jelenlegi kormány már egy éve áll fön, vége a tartózkodásnak s ítéletet lehet mondani működésük fölött.

A közigazgatási reform siralmas története ismeretes. Nagy hangzású szavakkal kezdődött s *leirhatatlan nevelésséggel* végső-dött. A kudarc után két szakaszos képtelen kijelentést akart törvénybe foglaltatni a miniszterelnök. Egyszer a király fölment nevet is kapcsolatba hozták a képtelenséggel, nem lenne szükség ezt még egyszer (most már) ünnepélyesebb formában tenni.

A kisebbség hibája az, hogy a javaslat nem lett törvénynyé — ezt mondja a többség s ez nem úgy van, mert a kormánynak és pártjának eljárásában oly mozzanatok találunk, amelyek előre bizonyossá tették a kisebbség sikerét.

Legnyomósabb ezek között az, melyet a mérsékelt ellenzékkel szemben tanusítottak. A párt t. i. a mérsékelt ellenzék, elhatározta, hogy a javaslatot, ha biztosítékot nyer arra nézve, hogy az később kijavítható állapotban kerül a ház elé — támogatja. A kormány pedig ezzel szemben több gondot fordított arra a tárgyalások alatt, hogy kellemetlen helyzetbe hozza a mérsékelt ellenzék, mint, hogy keresztül vigye a javaslatot.

Igy nem lehet keresztülvinni egy reformot.

Nemcsak a reformok létrejövetelére iránti kételyek választották el a mérsékelt ellenzék a kormánytól, hanem az az alapos kétely, hogy közjogi helyzetünk nem fogja megtalálni a kormányban azt az erélyt és elszántságot, melyet minden magyar kormánytól első sorban kell követelni. Nem szölok arról, ami még örökségképpen maradt a Tisza kormány után — a jelen kormányzat idején is sok olyan sérelmet intéztek a közjogi helyzet ellen, mely lehetetlenné teszi a mérsékelt ellenzék pártfogását a kormánnyal szemben.

Beszél a konzuli bíráskodásról, a Ugron-Uzelác-Fehérváry ügy botrányos elintézéséről, a Jellasics-botrányról, mely szintén büntetlenül ért véget. Így mutatta be magát a Szapáry kormány, melyre a reformok keresztlvitelét annyi kudarc és ilyen gyöngeség után bizni nem lehet.

A többség nem jelzi a nemzet akaratát, hanem legföljebb a nemzet rezignációit. Ez az oka annak, hogy a többség most is — mint már sok alkalommal — gyöngének bizonyult a kisebbséggel szemben.

Ezekután a mérsékelt ellenzék helyzetéről beszél Apponyi.

A párt a közigazgatási reformban a végső pontig követni akarta a kormánypártot, csupán azt kérte, hogy a két szakaszos törvényjavaslatba vegye be a miniszterelnök a *fegyelmi jogot szabályozó törvényjavaslatot is*, ha ez megtörténik, úgy nem hagyják el a kormányt. A miniszterelnök megtagadta a párt kívánságát, a párt egyedül hagyta a kormányt, mert nem akart eszköze lenni.

Most újra harcz előtt állunk, kiméletlen harcz előtt a jelen kormányval szemben ép úgy, mint elődjével szemben. A párt rendületlenül várja a harczot. Harczolnunk kell továbbra is közjogunkért a 67-iki alapon, és az annak keretén belül nyitva maradt megoldatlan kérdéseknek nemzeti és állami önállóságunk követelményei szerint való megoldásáért; harczolnunk kell oly közállapotok létesítéseért, melyek a magyar nemzeti önértéken állami intézményekhez tartozó egyének által elkövetett semmiféle sérelmeket nem tartanak oly kicsinyeknek, sem a mögöttük álló faktorokat nem tartják oly hatalmasoknak, hogy az elégtétel elnyerésére, ha ez szükséges, a kellő intézkedéseket mellőzzék.

A függetlenségi partról a többiek közt ezeket mondja:

„Nem félek attól és nem riadok vissza attól, hogy a választási küzdelemben a függetlenségi párt jelöltjének elsőbbséget adjak a kormánypártival szemben. Nem tántorít meg, hogy a 67-iki kiegyezést nem fogadja el és nem az állami közigazgatást, holott én mind a kettőt vallom, mert a 67-iki kiegyezést nem ellenzőitől félttem, hanem azoktól kik kompromittáltak (Élénk tetszés) és mert a közigazgatási reformot, melyre az ország közvéleménye meg van érve, nem elvi ellenzőitől félttem, hanem azoktól, kik kontárkezekkel megrontották és még mélyebben fognák talán kompromittálni.”

Végül hivatkozva az ország minden részében pártja irányában kitüntetett bizalomra, szónok így fejezi be beszédét:

„Nem tejjel-mézzel folyó vidékké akarjuk átalakítani ezt az országot; ellenkezőleg, komoly, kitartó, erős, férfias erényekre akarjuk edzeni a nemzetet, mert *hideg éjszaki szelek* fujnak erre a nemzetre, erőssé, kitartóvá kell lennie; azt, mi puha, gyáva, ki kell irtani, meg kell edzeni: munkával, jellemmel, önmegadással fogjuk biztosítani mindazt, mi mindnyájunk küzdelmének törekvésének főcélja: Magyarország első küzdelmes évezredének befejezése után, Magyarország 2-ik évezredének biztos alapra fektetését. Az én hivatásom erre a nagy célra közreműködni nem az, hogy pár hónapig vagy évig miniszter legyek; ez nem cél egy férfias ambíciónak; e tekintetben, bármily szerény vagyok, megvallom, nagyobbak tartom magamat, Magyarország regenerációjára közreműködtem eddig is szerény erőmmel, tévedve gyakran, rosszat nem akarva soha, magamat megalázva, jellememet nem kompromittálva soha; ebben a dologban, megvallom egészen őszintén, Magyarországon ha körülnézek, nem cserélek senkivel nem cserélek különösen akkor, mikor az alkotmányosság oly ünnepét ülöm, mint ma, mikor a szabad intézmények gyakorlata szerint, mely nekem nem teher, hanem öröm, mert ezt a szabad intézményt nem rezignációból fogadtam el, mint sokan állítják, hanem lellem mélyéből szeretem, itt állok önök előtt. Csak fáj, ha látom, hogy nem minden rétege a népnek tudja méltányolni ezt az intézményt. De mikor látom, hogy a magyar nép egy tekintélyes része, alkotmányos jogainak gyakorlásában úgy viselkedik, mint akarom, hogy Magyarország egész népe viselkedjen, büszke örömben dobog föl szivem és választóimtól tanulom, hogy valamint ők oly választók, milyenneknek az ország minden választóinak kellene lenniök, úgy én is isten segítségével törekszem, hogy oly magyar államférfi legyek, mint a milyen a magyar államférfi kell, hogy legyen.”

*

A nagy lelkesedéssel fogadott beszámoló beszédet délután lakoma követte, mely a városháza összes termeiben ment végbe rendkívüli részvét és lelkes hangulat mellett.

Ujdonságok.

Szeged, szept. 28.

Előfizetési fölhívás

„SZEGEDI NAPLÓ“

mindennap megjelenő politikai lap

1891-ik évi

XIV-ik ÉVFOLYAMÁNAK

október--decemberi évnegyedére.

Előfizetési árak:

Egész évre	14 frt — kr.
Félévre	7 frt — kr.
Negyedévre	3 frt 50 kr.
Egy hónapra	1 frt 20 kr.

Az előfizetés legcélszerűbben *postautalvánnyal* eszközölhető. Előfizetések a „Szegedi Napló“ kiadóhivatalához (Szeged, iskola-utca 7.) küldendők.

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küldünk.

Mint melléklapot előfizetőink minden vasárnap a *Hüvelyk Matyi* című, a vidéken legjobbnak elismert éleclapot kapják külön díj nélkül.

A kiadóhivatal.

— **József főherczeg Szegeden.** Tegnap délután József főherczeg temesvári útjában átutazott a szegedi nyugati pályaudvaron. Ő fensége kocsija az express vonathoz volt csatolva. A vonat csak pár percet állott az állomáson, mialatt a főherczeg a salon kocsiként állva nézegette a várost.

— **Ismerkedő.** A 83-ik gyalogezred Fehértemplomból ide helyezett zászlóaljának tisztjei még nem voltak hivatalosan bemutatva a szegedi helyőrség tisztikarának. Tegnap délelőtt 11 órakor *Pacor* altábornagy rendeletére a szegedi helyőrség összes közöshadseregbeli, honvéd és csendőrtisztjei összegyűltek teljes díszben a honvédkerületi parancsnokság értekezleti helyiségében, ahol az ismerkedő végbe ment.

— **Ki választ képviselőt?** Az igazoló választmány ma délután kezdte meg munkáját a választók névsorának összeállításával. A bizottság *Babarczy* József elnökelete alatt *Wagner* Károly, *Rózsa* Ferencz, *Pállich* Kálmán, *Pálmai* István, *Szendrói* János, *Lichtenberg* Mór és id. *Gaal* Ferenczből áll. Mig a névjegyzék teljesen elkészül, ahhoz körülbelül három napra van szükség. Az előadói tisztet dr. *Tóth* Pál városi főjegyző végzi.

— **A polgármester betegsége.** Őszinte részvéttel halljuk, hogy *Pálfi* Ferencz polgármester két nap óta ismét a szobát kénytelen őrizni. Betegsége könnyebb hűlésből származott, ami miatt még egy-két napig távol kell maradnia hivatalától.

— **Átvették az ártézi kutat.** A martaéri ártézi kutat ma véglegesen átvette egy bizottság, mely a városi főmérnök elnökelete alatt a célra kiküldetett. A vállalkozók munkájában semmi hiányosságot sem találtak a szépen elkészített kut kiérdemli a város megelégedését. Mélysége 235 méter s eddig is körülbelül 800 köbméter vizet tartalmaz.

— **Palotás Fausztin** honvéd-főhadnagyot, kinek mint írónak is jó hangzásu neve van, a Ludovica akadémiához nevezték ki tanárnak, ahol a magyar irodalomtörténetet és a magyar történetet fogja előadni. Palotás az éjjel utazott el a fővárosba, hogy új hatáskörét elfoglalja.

— **Árverés jótékony célra.** Október nyolczadikán délelőtt nyolcz órakor a ma-

gyar államvasutak indóházának III. osztályu várótermében árverés lesz — jótékony célra. Árverésre kerülnek mindazon tárgyak, melyeket az utazó közönség a vasuti kocsikban, vagy az állomás helyiségeiben elhagyott bőröndök, táskák, kalapok, ruhák, botok, esernyők stb. felejt. A humánus cél érdekében jó lenne, ha minél feledékenyebb lenne az utazó közönség.

— **Fényes esküvő** volt tegnap a zsina-gógában. A buziási *Eisenstädter* család és előkelő nászkisérő gyűlt össze buziási *Eisenstädter* Jenny kisasszonynak, *Eisenstädter* Nándor tekintélyes szegedi nagykereskedő bájos, nagyműveltségű leányának esküvőjére, akit *Hecht* Adolf fiatal budapesti nagykereskedő vezetett oltárhoz. Az esküvőt gazdag lakoma követte a Tisza-szálló termében. Ma indult el a fiatal pár hosszabb külföldi nászutra.

— **Áthelyezés a honvédségnél.** Szeged városnak a 7. hadtestparancsnokság rendeletéből még egy besorozott védkötelest át kellett adnia a honvédségnek. A 46-dik számú hadkiegészítő parancsnokság értesítette a várost, hogy *Till* Ernő egyéves önkéntest helyezte át.

— **Nagyszabásu szegedi gyártelep.** A volt kenderkikészítő-gyár, most „magyar kender- és lenipar részvénytársaság“ ujszegedi telepén élénk tevékenység folyik. Nagymérvű beruházásokat tesz az új részvénytársaság, mely fonó- és szövő-gyárat is létesít a kenderkikészítő telepen. A fonó-gyár berendezése ugyan egyelőre el van halasztva, de a szövőgyár a mai napon *tényleg megkezdte működését.* Egyelőre csak *tíz* szövőszék indult meg, az azokhoz való előkészítő gépekkel, melyek a régi gyárpépület egyik föltszabadított részében vannak ideiglenesen elhelyezve. De már október hó folyamán ezek és a többi gépek az új szövő-gyárba tétetnek át, melynek óriási terjedelmű, 2500 □ méter térfogatu épülete már föl van emelve és melynek már a tetőzete készül. Ebben a gyárteremben 150 szövőszék fölállítására van hely és ennyire fog a berendezés a lehető legrövidebb idő alatt fejleszteni. Októberben, mikor a gyárpépület elkészül, mindjárt *ötveneg-* szövőszék kezd működni, melyek a rendelkezésre álló térnek csak harmadrészt foglalják el. A kenderkikészítő és szövő-gyár, melynekasztagokba rakott óriási készletei vannak nyers, áztatott és törött kenderből, megszakítás nélkül, teljes erővel fog működni egész télen át. Jelenleg *háromszáz* munkás foglalkozik a telepen, de a kender-gerebenező munkások számát százszal szaporítják, ha tudniillik kapnak munkásokat a Bácskában, mert a mi különben tanulékony és ügyes népünk, úgy látszik, csak szórványosan sajátítja el ezt az elég jutalmazó munkát. A szövőgyár, ötven székkel is újabb száz munkásnak nyújt foglalkozást és már is nagyon keresi a gyár vezetősége a *takácsokat*, akik természetesen előnyben részesülnek a még betanítandó munkások fölött. A szövő-gyár teljes berendezése idejére csupán itt 4—500 munkás fog helyet találni, úgy hogy, ha a program csakugyan teljesen, az ujszegedi kenderkikészítő és szövőgyár-telepen *közel ezer ember* kereshet majd kenyeret.

— **Önálló község akar lenni.** *Tömörkény* pusztá önálló községgé akar alakulni s annak Mindszenttől való külön válása ügyében nagy volt a helyszíni póttárgyalás is Mindszenten. A tárgyalást *Csató* Zsigmond dr. megyei főjegyző vezette és résztvettek benne: Mindszent részéről a község bírása és jegyzője, továbbá *Hubacsek* Pál, *Grüner* Géza és *Szobotka* Gusztáv, *Tömörkény* részéről

Holló Lajos dr. orsz. képviselő a tömörkényiek jogvédője, Sövényháza részéről Piti István jegyző és a Pallavicini uradalom részéről Novák József orsz. képviselő uradalmi ügyész. A tárgyalás anyaga 3 pontban foglalható össze. Az első kérdést az képezte, hogy a Sövényháza községhez tartozó kurcza rét onnan Mindszenthez, viszont meg a tömörkényi major Mindszentől Sövényházához csatoltassék-e? A cserét Mindszent képviselői nem fogadták el, de ezt a tárgyalás során nem is teheték volna, mert erre csak a községi képviselet közgyűlése van jogosítva. A második kérdés az volt, hogy a külön válas esetén a községi vagyonban és adósságban Tömörkény milyen arányban részesüljön; végül a harmadik kérdés: hogy az elválni kívánó terület fönnállhat-e mint önálló község? Megállapodás e kérdések egyikére nézve sem jött a helyszínen létre, mert mindenik fél csak azon igyekezett, hogy a maga álláspontját lehetőleg igazolja. A tárgyalások vége felé különben mind a két fél nagyon békülékeny hangulatban volt és így remélhető, hogy a békés megegyezés még is csak létre jön.

— **Polgármester-választás.** Holnapután lesz Szentesen a polgármesteri választás és minden jel arra mutat, hogy újabb összeütkezés készül a megyei és városi párt között. Öten pályáztak a polgármesteri állásra, névszerint: dr. Tasnady Antal, dr. Matéffy Ferencz, dr. Csató Kálmán ügyvédek, Szabó József és Balogh János megyei árvaszéki elnök. A megyei főispán és alispán jelöltje dr. Tasnady Antal és e jelölt mellett foglalt állást a „Szentés és Vidéke”, melynek szerkesztője dr. Matéffy Ferencz szintén a jelöltek között van. Éppen ez, meg a dr. Csató Kálmán pályázása, aki alig akar polgármester lenni, azt a föltevést engedi meg, hogy a két utóbbi pályázó csak a *hármás* jelöltes miatt adta be kérvényét és hogy Balogh János *nem is fog* kandidálni. Amennyiben a szentesi viszonyokat ismerjük, ez ott nagy resensust keltene annál inkább, mert Balogh János egyenesen lemondott az árvaszéki elnökségről, oly bizonyosan számított a polgármesterségre és illetőleg a választó városi képviselők többségének szavazatára. Ugyancsak november 30-án választ Szentés város egy tanácsnokot is. Erre az állásra Sulcz Károly, Tóth Gyula, Huszka Zsigmond, Szubi József, Szürszabó Nagy Kálmán és Fodor Imre.

— **Határjárás.** A kun-felegyházi közbirtokosság értesítette a polgármestert, hogy a város földjeivel határos csölyosi pusztán október 14-én határjárást tart és föl-hívta, hogy a város érdekeinek a megóvására küldjön ki megbízottat.

— **Tilos a lapolvasás.** Reklámnak képzelni sem lehetne künőbb dolgot, mint amit a „Magyar Hírlap” ir arról, hogy *hivatalosan* tiltják a lapja olvasását. „Egész sora érkezik be ugyanis hozzánk — írja a „M. H.” — a panaszoknak az ország minden vidékéről, amelyek azt tudatják velünk, hogy lapunk olvasását, illetve járatását bizonyos rétegeknek egyenesen megtiltották. Előbb egy m. kir. *csendőrpáncsnokság* közli velünk, hogy a „szárnyparancsnok” nem engedi meg továbbra a „Magyar Hírlap” járatását — majd *Fogaras megye alispánja* tudatja kiadóhivatalunkkal, hogy a „főispán ur ő méltósága” tiltotta ki a lapot, mert ő csakis a hivatalos lapot engedheti meg a hivatalokban — azután *Enyedi ur*, a *szegedi m. kir. államvasutak üzletvezetője* jelentette ki az alatta szolgáló hivatalnoki karnak, hogy *nem szívesen nézi*, ha emberei a „Magyar Hírlapot” járatják és ma megint kaptunk egy ilyenféle értesítést.” A szegedi

üzletvezetőség főnökét, *Enyedi Károlyt* ismerte, nem tartjuk valószínűnek, hogy egy percig is törődnek vele, melyik lapot járatják vagy olvassák a tisztviselői.

— **Szegedi kiállítók kitüntetése.** Ma jelent meg a temesvári kiállítás hivatalos lapjában a jury által megítélt kitüntetések hiteles kimutatása. Ebből látjuk, hogy a temesvári kiállítás szegedi résztvevői közül aránylag sokan hoznak haza díjakat. Az élelmi szerek csoportjában kiállítási ezüst érmet szereztek: *Lábdy Antal* és *Pick Márk* szalámi gyárosok. A bőrpar csoportban állami bronz érmet kapott a *Scheinberger és Popper* szegedi bőrgyáros cég. A 7-ik csoportban kiállítási bronz érmet nyert *Holtzer Kálmán*, elismerő okmányt *Csóthy József* és *Dankó János* papucs készítői. Ugyane csoportban kiállítási ezüst érmet nyert *Kramer Cécilia*, a szegedi gyárban készült női vállfűzőkért. A szövészeti iparcsoportban: díszokmányt kapott az első szegedi *kenderkikészítőgyár*, most „magyar kender és lenipar részvénytársaság”, állami ezüst érmet, a szegedi *kenderfonógyár* részvénytársaság. Kiállítási bronz érmet kapott *Szobotka Vilmos*, a pusztaszeri birtokán gyártott seprűkért. Az asztalos iparcsoportban kiállítási arany-érmet kapott: *Felber Sándor*, a szegedi bútorkiállításnak egyik kiváló részese. *Pótcza István* állami ezüst éremmel tüntette ki a jury, *Staffner S.* kiállítási bronz éremmel. A fényképezési csoportban állami bronz-érmet kapott a *Letster és Keglovich* cég, melynek szép gyűjteménye oly nagy feltűnést keltett a temesvári tárlaton. Kiállítási bronz érmet nyertek még *Auer József* műórás és *Csikós Gyula*. E szerint a temesvári jury összesen tizenhat szegedi kiállítót tüntetett ki.

— **A mi papunk.** *Kálmány Lajos*, a fiatal tudós pap, aki elévülhetlen érdemeket szerzett az irodalomban a népköltési gyűjteményeivel, amiknek harmadik nagy kötete most jelent meg, ismét állomást cserélt, hogy tanulmányait folytathassa. A csanádi egyházmegye fenkölt gondolkozású püspöke, *Desseoffy Sándor*, a fiatal tudóst éppen arra való tekintettel, hogy népköltési adatait bővíthesse, újabban is olyan községbe helyezte át, ahol szegedi bevándorolt nép lakik. Ez Magyar-Szent-Márton, ahova a mi papunk már a napokban átköltözködött Csókáról.

— **Beteg rendőrbiztos.** *Virágh József* rendőrbiztos ma délelőtt hivatalában hirtelen nagyon rosszul lett, úgy, hogy bérkocsin kellett hazaszállítani. A beteg rendőrbiztos állapota azonban később jobbra fordult.

— **Olcso menetdíj.** Olcsóbb lesz a vasut *Szeged és Kistelek között* október elsejétől kezdve. Mint a magyar államvasutak igazgatóságától értesülünk, Kistelek és Szeged között az eddig érvényben volt II. távolsági vonalszakaszú viteldíjak helyett csak az I. vonalszakaszú díjat kell majd fizetni. E szerint Szegedről Kistelekre és megfordítva a személyvonatokon III. osztályon 25 kr., II. osztályon 40 kr-ért, gyorsvonatokon 30 és illetőleg 50 kr-ért lehet utazni, holott eddig a menetdíj a második vonalszakaszon ugyanezen arányokban 50 krt, 80 krt, illetőleg 60 krt és 1 frtot tett.

— **Egy veterán tanító halála.** *Strummer József*, a zsidó népiskola nyugalmazott jeles tanítója f. hó 26-dikán Budapesten, hová néhány nap előtt gyógykezelés céljából utazott, elhunyt. *Strummer Lembergben* született 1811-ben, ott a gymnasiumot és a philosophiai és paedagógiai kurzust elvégezte és bevándorolt, mint sok más földije, Magyarországra. 1831-től 1834-ig Izsákon, 1834-től 1844-ig Kecskeméten működött, a honnan az akkoriban keletkezett szegedi iskolához 1844-ben meghivatván, 1875-ig működött ez iskolánál. Ekkor nyugdíjaztatván, 16 évig élvezte nyugdíját. *Strummer* a legkiválóbb tanítók egyike volt a halálá-

nak hire számos tanítványa körében nagy részvétet fog kelteni. Temetésére a zsidó hitközség a tantestület egy tagját Budapestre küldötte. Említésreméltó, hogy mikor az ötvenes években az akkori kereskedelmi testület a kereskedő ifjak vasárnapi iskoláját — a volt Madár házban — fölállította ez iskolához is *Strummer* hivaták meg s ő itt is megállta helyét.

— **Öt madár.** Járta a világot a szegény *Stern Károly*, aki mázoló, de csecses virágokat tud festeni és valahol Budapest környéken alakadt a 17 éves szegedi vándor a rákospalotai erdőnél. Odabent egy villában a leeresztett zsaluk mögött szólt egy madár, Károly pedig lefeküdt az ablak alá és hallgatta. Ráesteledett itten, de embert nem látott, csak a madár szólt odabent a zsaluk mögött. Rossz gondolata támadt a szegedi vándornak, ő megnézi odabent azt a madarat, betörte az ablakot, bemászott. Nem is egy, hanem négy madár volt ott kalitkában, szép drága madarak, de egyéb semmi. Pedig *egyébért* ment be Károly, aki aztán elvitte a madarakat. Ekkor már öten voltak együtt: négy szép madár és egy *jómadár*. A *jómadár* árulgatta a szép madarakat, miközben a *jómadarat* elfogták, a szép madarak közül pedig kettő visszakerült a régi kalitkába, a másik kettő új gazdához jutott. Az *ötödik* madárról most jó hír a budapesti törvényszék egy ítélete alakjában, amely szerint a szegedi *jómadár szárnyait* egy időre *lenyiratták és fogházba vették*.

— **A főgymnasium segélyző egylete.** A szegedi városi főgymnasium segélyző egyletében tegnapelőtt, f. hó 26-án tartattak meg a választások a következő eredménnyel. Elnök: *Bodnár Zsigmond* VIII. oszt. tan.; főjegyző: *Vass Károly* VII. oszt. tan.; titkár: *László Gyula* VIII. oszt. tan.; pénztárnok: *Fröhlich Jenő* VII. oszt. tan.; ellenőr: *Reitter Rudolf* VII. oszt. tan.; főkönyvtárnok: *Batáry Dávid* VI. oszt. tan.; első aljegyző: *Mészáros Pál* VI. oszt. tan.; második aljegyző: *Kiss Zoltán* VI. oszt. tan.; alkönyvtárnok: *Nyári Béla* V. oszt. tanuló.

— **Két kiváló hírlapíró** vesztett el most az aradi zsurnalisztika. *Iványi Ödön*, az elismert jeles író és *Sass Ede* a Szegedről Aradra származott fiatal újságíró távoztak el Aradról most Nagyváradra, ahol *Iványi Ödön* átvette a „Nagyvárad” című pártönkivüli napilap szerkesztését és munkatársa lesz *Sass Ede*. Az aradi lapok őszinte melegséggel mondanak búcsút a távozóknak, akiknek tiszteletére búcsu-estélyt adtak.

— **Meghosszabbított szabadság.** A kereskedelemügyi miniszter a Pálffy-testvér k szabadságát: „sajátszerű eljárás a papirka-hüvelyeknek aprózására az ezen célra berendezett gép használata mellett” egy évre meghosszabbította.

— **Vidra a Tiszában.** Ritka állat ez is a mi vidékünkön s kevés embernek jut ki az a vadászszerencse, hogy vidrát hozzon haza zsákmányul a Tisza partjáról. Ezt az egyet szegedi halászok látták meg a felső Tiszán, amint a partról lesett a hal után. Vele volt a kis kölyke is. Amint a fiát el akarták fogni, vakmerően nekik támadt az anyaállat s oly merész kirohanásokat intézett a bokorajából a halászok ellen, hogy kénytelenek voltak az evezőikkel agyonyverni. A fiát azonban elevenen haza hozták.

— **Gyanus halott.** Egy halva született kis csecsemő holttestét küldte be az alsótanai rendőrség a kórházba. Az a kérdés, hogy halva született-e vagy a szülés után okozta valami gondatlanság a halálát. A kis halott holttestét fölbontozták.

— **Ujszeged kikövezése.** Megéri Ujszeged már azt is, hogy kikövezik az utcáit. A mérnökség most abból az alkalomból, hogy Ujszegeden az alsó kikötő-soron a gyalogjárdák elpusztultak, emiatt esős időben a gyalogközlekedés teljesen fönnaad, ajánlatot tesz a tanácsnak, hogy a közúti hídtól a vasúti sorig vezető alsó kikötő-soron a telkek előtti részt kövezzék ki. A mérnökség erre a célra lapjára fektetett és élesen rakott téglákkal szegélyezett téglaburkolatot ajánl. Folytatólagosan aztán az utcákat és tereket is el lehetne látni hasított köburkolattal. Az összes költség 765 frt 35 kr. volna s ebből 319 frtot a magántulajdonosok térítenének meg.

— **Elfelejtették megkeresztelni.** Egy csinos szegedi kisasszony férjhez akart menni és minden rendben volt már, kitűzve az esküvő, kész a menyasszonyi ruha, csak a menyasszony születési bizonyítványa hiányzott. A szép fiatal leány Lugoson született, oda irtak tehát a születési okmányért a zsidó hitközséghez, lévén a leányzó izraelita vallásu. Mekkora volt a meglepetés és a kellemetlenség, amikor azt irták vissza Lugosról, hogy ott az B. kisasszony születésének semmi írásos jelére nem akadtak. Az anyakönyv nem jegyzi föl azt az aktust egy vonással sem. Irnak ide, irnak oda, végre az derül ki, hogy Lugoson született ugyan a menyasszony, de annó akkor — aminek tán 18 éve — elfelejtették annak rendje és módja szerint megkeresztelni. Jobban mondvá az akkori derék rabbinus nem vett tudomást a születésről. Az ügy a krassó-szörénymegyei alispán elé került, aki úgy döntötte el a *sietős* ügyet, hogy elrendelte a szegedi leány születésének *utólagos elanyakönyvelését* és a születési okmány kiadását, melyet most várva-várnak.

— **Kövezési anyagok.** Ez év július tizedikétől szeptember huszonötödikéig kövezési célokra összesen négyszáznyolcvan fuvar használt föl a város a régi kövek szállítására, iszapot szállítottak 398.98 köbmétert. Koczkakövet beszereztek 12,002 darabot, hasított követ pedig 972.21 köbmétert. A kövezet 1668.68, a föld-töltéshez pedig 893.05 köbméter homok fogyott el. Összesen 6908.52 négyszög méternyi terület van ujonnan kikövezve. A kövezési munkák fölött a város megbízásából *Lázár János* utbiztos gyakorolja a felügyeletet.

— **A rendőr ur testvére.** Szörnyű mulatást vittek véghez az éjjel a felsővárosi Martonosi-féle korezmában a három Göncziek: István, János, Lajos. Az utóbbi rendőr, de mert hogy szabad napja volt, abban a hiedelemben leledzett, hogy most neki is megvan engedve egy kicsit folkavarni a rendet. Csinált is a három Gönczi olyan lármát és patáliát, hogy összeszaladt rá az egész utca. Mikor aztán rendőr ment oda és beakarta a hármat kísérni, a civilbe öltözött Gönczi Lajos nagyon neki támadt, hogy minek és kinek nézi őket. De bizon a rendőr czimbora nem vette tréfára a dolgot s a kollegát a pajtásokkal együtt följelentette a kapitányságnál.

— **Tolvaj péklegény.** Bálintfi Pal péklegény tett ma panaszt a rendőrségnél, hogy Kutni Vincze nevű morvaországi illetőségű társa akivel egy üzletben dolgozott, meglopta. A ládájából vett el 13 forint s addig kutatott Bálintfi a pénze után, míg végre megtalálta a Kutni kabátjának béllése közé varrva. Ki is fejtette rögtön. A morvat letartóztatta a rendőrség.

— **A vizek.** A Tisza és mellék folyó állása szept. hó 28-án a következő:

	Méter	
	0 felett	0 alatt
Szatmár	0.12	—
Tokaj	— 0.55	
Arad	— 1.30	
Szolnok	— 0.50	
Szeged	— 0.65	
T.-Becse	— 0.62	
Csongrád	— 0.98	
Gyoma	— 0.02	
Sárospatak	— 0.20	

Egy hirdetés.

— A hűtlenhez. —

Nincs többé öngyilkos.

Száz aranyat egy öngyilkosért. Szerelmes borbélyok, csizmadiák, szabók, fűszerezsek és egyéb szakosztálybeli ficzkók, akiket csalfa lány rutul megcsalt és a mézeskalács és se-lyemkendő-ajándékok daczára elhagyott: száz aranyat annak önök közül, aki ezen gyógyreczipe használása után még — öngyilkossági eszmékkel foglalkozik.

Odébb a revolverrel, gyufával, bicskával, kötéllel, nincs többé öngyilkosság. A csalfa lányon hathatósabban boszut lehet állni s rá-dásul az élet is megmarad és esetleg még jó parthiet is csinálhat a hűtlenül elhagyott férfin.

A reménytelen és „kijátszott szerelemhez” címzett öngyilkossági rovat megszűnik a lapokban. Hanem annál nagyobb lendületnek fog indulni a kiadóhivatal hirdetési szakosztálya.

Nem írónak többé a szenzációs hírek, melyek így kezdődnek: Rémes lövés hangzott föl itt, vagy ott, mely egy kijátszott szerelmes szívet lyukasztott át. Vagy „a bicska megvil-lant és belemerült a meghasonlott szerelmes szív mélyébe” stb. Ennek — szeretett riporter kollégáim — vége, a megcsalt szívek rovatát ezentul a kiadóhivatali könyvelők — nálunk a derék Lajos ur — fogják vezetni.

Anyák, akik szerelmes természetűek is „boltos” fiacskáikért remegnek, hálával, örömmel fogják üdvözölni ezt a reformot, mely tekintettel arra, hogy egy-egy ilyen *megmaradt szerelmes szív* — esetleg minden hónapban új lángra gyul és új szerelmi csalódásba esik — költséges lesz ugyan, de még se olyan drága, mint az *anyák könnye*, mely öngyilkos magzataikért szokott folyni.

Mind ezeket összegezve üdvözlöm a derék Jámbrik urat Ó-Kanizsáról, aki ottan sarki fűszeres és nem mindennapi ember. Ezzel so-kat mondtam.

Dostojevszkynak a nagy orosz írónak halhatatlan Raszkolnikovja az emberiséget két szakosztályba sorolja: rendes emberek és rendetlenekre. Azoknak nincs egyéb dolga a világon, csak élni és szaporodni, hanem a rendetlen emberek, azok a zsenik, a lángelmék, akik viszik előre a világot, azok az igazi emberek. Akik okvetlenül kitalálnak valami okosat.

Ön derék Jámbrik József ur, ön egy zseniális rendetlen ember.

Önrájött arra, amire annyi zsenióriás nem jött rá, pedig a történet szerint a zsenióriások rendszerem nem szoktak szerencsések lenni a szerelemben. Az asszonyok jobban szeretik a rendes embereket, akik — *egészségesebbek*. Az asszony mindig azt követeli, hogy ő legyen az ideál, a zseniális ember pedig más ideálok után is fut. Ez az ő rendeltetése.

Ön derék Jámbrik ur „megjárta” az „egyik” ideáljával s ez a bánat oszt egy olyan reform apostolává avatta, mely az „öngyilkosság szerelmi csalódásból” s több eféle című állandó rovatoknak hihetőleg véget fog vetni.

A nagy reform alapját megvető nagybecsű levelét, melyet szerkesztőségünkhez intézett szó szerint kiadjuk.

Csalódott szívvel olvassátok:

Tekintetes szerkesztőség!

Nem érek rá személyesen elmenni Szegedébe tiszteletemet tenni s mivel üzletemet nem bízhatom másra. Önök sokat foglalkoznak szerelmes ügyekkel, úgyis megértik bizonyosan az enyé-

met is. Én nem szoktam semmiből se titkot csinálni minden üzlet a világon, még a szívbeli érzelmek is, pedig ezek igen fájók. Nagyon — igen nagyon megjárta egy helybeli leány-nyal. Kérem ezen bucsuztatót reá vonatkozólag kiadni a hirdetési rovatban, és az utolsó szavam, ezzel végeztem vele. De kérem kitenni, hogy „hamis szívű kigyó” ezt ki ne tessék belőle hagyni.

Amit a vers kostál, kérem velem tudatni, fizetek folyó számlára pontosan.

Tisztelettel
Jámbrik József,
fűszeres.

U. i. De kérem ki ne hagyni, hogy „hamis szívű kigyó”.

S a levélben ez a *nyílttéri vers*.

Hozzá.

Bucsuztató.

Nem hittem volna, hogy így járjak
Réz Málna te veled,
Hamis szívű csalfa kigyó
Máért dobog kebeled.
Pedig az ajándékokat
Nem más küldte, hanem én,
Minek fogadtad el, ha csalfa,
Volt szivedben az érzemény?
Isten veled hamis szívű kigyó
Nem kérem vissza a smukkokat
Megbocsátok, hogy a csókod hamis volt
És hazudtál hozzá nagyokat.
Vissza vonulok fájó szívemmel
A sublódos pudli mögé,
Ahol annyi édes órát tölték
S örök hűséget esküvel.

Jámbrik József.

Nos, ez a vers, határozottan szenzációsabb, mintha ezt írta volna nekünk saját tudósítónk, hogy „Jámbrik József idevaló fűszeres segéd” szerencsétlen szerelemből öngyilkosságot követett el . . .

Megment egy életet, ez a vers, mely a *nyílttérbe* való ugyan, de tekintettel a reform kezdetére, így láttam jónak föltálatni.

Kétségbeesett, kijátszott szívű szatócsok, borbélyok, pékek, csizmadiák és egyéb szakosztályosok itt a reczipe: *egy rossz verset könnyebb megírni, mint a életet eldobni*.

Fogjuk meg a könnyebb felét.

Ön pedig derék Jámbrik ur, vigasztalódjék, az egyik ideál, aki után futkosott elveszett, de megmaradt a másik: a *kundschaft*.

Ezer szerencse, hogy nem megfordítva történt, mert én szentül meg vagyok győződve, hogy egy jó *kundschaft hűtlensége még tiszter nagyobb fájdalmat okozott volna önnek*.

Ton—Csi.

Szinház.

A szintársulat itthon.

Hazajönnek holnap, nem lesz ünnepi fogadó, a színügyi bizottság nem választott diszszónokot, *Salamon Zsiga* fekete kabátja azonban hihetőleg ott lesz, mert ez már neki ambíciója régtől fogva, hogy ha hazajön a szintársulat, ő legyen az első, aki ráköszönti azt a nem hivatalos dikciót, hogy adj isten. (Azonban jót nem állunk, hogy ezuttal is ott lesz ez a derék fekete kabát.)

Mindegy, a szintársulat le fog pakolni a kupékból, a szertelen nagy ládák és kvadrobos kosarak, amiknek utazó költsége átkozottul nagy, beczepeltetnek a közös szerrel fogadott stráfkocsin és annak van valamire való jó dolga, akinek már megvan a maga kis hónapos szobája s aki már tulesett sikerrel az — előleg kérdésen.

Mikor egy szintársulat hazamegy, az végképpen nem történhetik meg, különösen a megfészkelés — előleg nélkül.

S mikor egy szintársulat hazamegy, ott a színház tájéka mindjárt élni kezd és nevezetes sétáló helyé emelkedik. Minden valamire való ifjú színházi habitű és ugynevezett színház-rajongó (amely zsaner sajna, kiveszőben van) ott lebzsel napjában többször, ahol állnak kint a színésznők és színészek Thália pitvar ajtaja előtt. A kritikusok persze mégis az elsők, kikkel meg esik az ismeretség.

Ezek a kritikusok örömmel üdvözlnek a társulatot itthon és segíteni fogják a jó ügyet a maguk módja szerint előre, hogy jó dolga legyen Szegeden a magyar színetnek, jó dolga legyen Szegeden a társulat minden egyes tagjának — az igazgatónak is.

Hanem persze erre csak a közönséggel lehet számítani. A közönséget azonban nem a kritikusnak, hanem a *szintársulatnak kell meghódítani.*

Mi elhiszszük előre is, hogy a közönség — meghódol.

Örültek.

— Három örült egy napon. —

A szegedi rendőrségek meggyűlt ma a baja az örültekkel. Három is volt. Alig végeztek egygyel, alig okoskodtak ki a zavaros mondásain, már jött a másik.

Az egyik azt mondá:

— Én a trónörökös vagyok és most jöttem Amerikából!

A másik szeliden sipitott:

— Vigyenek föl az operához.

A harmadik volt a legrendesebb. Az annyit szólt, hogy bikk-makk.

Ezzel a három örülte éppen komplet most a közkórház elmebeteg-osztálya. Huszonhat többé-kevésbé zavaros fejű van benne. S ezek közt van hat olyan, akiket itt tartani nem lehet. Ezt a hat embert legközelebb fölviszik a lipótmezei országos tébolydába.

I. Örült a templomban.

Izgalmas jelenet volt az ma délelőtt a belvárosi templomban. Miséztek, a hivek imádkoztak, csend és nyugalom volt, amidőn berobant az isten házába egy ember, a kalapja tele volt homokkal és kavicscsal és azt kiabálta:

— Itt hozom a Jordán vizét.

És szórta szét a padokban a kavicsot. Azután lármázott és megakart kereszteni a kalapjában levő „vizzel” az összes szentképeket és a jelenvoltakat.

Szerencsére hamarosan került egy rendőr, aki letartóztatta. De már annak nem engedett. Komolyan jelentette ki, hogy ő Rudolf trónörökös.

— Most jöttem Amerikából! Vezessen rögtön gróf Szapáry Gyulához.

A rendőr aztán elvezette, nem ugyan a miniszterelnökhöz, hanem Temesváry kapitányhoz, aki előtt kifejtette, hogy ő nem veheti most le a kalapját a hivatalban sem, mert még igen sokan vannak, akik nincsenek a Jordán vizével megkeresztelve.

Később Taschler alkapitány előtt azt mondta, hogy ő a pécsi szolgabíró irnoka.

— Hogy hívják?

— Koldus Pista.

— És hogy jött ide Pécsről?

— Hát mit tudom én — fakadt ki dühösen s azonközben meglátván a feszületet, letérdelt a földre. Onnan beszélt aztán:

— Hát vezessenek már Szapáry grófhoz!

Vezették is mindjárt, csak még egy kérdést intéztek hozzá:

— Van valami okmánya?

— Hogyne! — felelte büszkén.

S kirakta az asztalra ezernyi darabra tépve Makó direktor előleges értesítőit. Volt két össze marékkal.

Ezután aztán vezették a kórházba. Az alacsony, tisztességesen öltözött emberke, hosszú veres bajuszát pödörgetve vidáman lépegetett a rendőr után. Délután a kórházban már letette összes rangjait s egyre csak azt kiabálta:

— Én vagyok a miniszterelnök!

II. Örült a vasuton.

Az éjjel a Szeged felé haladó bánáti vonatra Kanizsán felült egy elegánsan öltözött kisasszony. De bizony jegyet nem váltott. A vonatvezető pedig addig kérte tőle a jegy árát, amíg kiderült, hogy a kisasszonynak nemcsak jegye, de esze sincsen.

Igy aztán letették a vonatról Röszkén. Az állomás mellett épp akkor poroszkált a két örtjáró lovaslegény, azok aztán bekisérték a kisasszonyt a kórházba. Oda ezzel köszöntött be:

— Nem volt jegyem a vasuton, de az apám opera énekes.

S elpirulva tette hozzá:

— Én pedig opera énekesnő vagyok.

Ennél többet nem lehetett belőle kihozni.

Csak ma délután mondta meg, hogy a családi neve *Stössner*.

Arra a kérdésre, hogy hova való és honnan szökött meg, nem akar válaszolni.

III. Örült az officinában.

Ez a legrendesebb mind a hármójuk között. Ez is rendőség révén került be a kórházba. A neve Kovács Károly Imre.

Érdekes a pszichológusnak, hogy ez az ember egész józanon, az örületnek a legcsékélyebb jele nélkül, de végtelen szomorúsággal beszéli el, hogy nem mindig örült ő. Csak néha úgy érzi, hogy minden vére a fejébe tolul s ilyenkor aztán nem tudja, hogy mit csinál.

Ilyenformán nem is veszélyes ember szegény. De mivel, hogy a mesterségére nézve borbély, bajos lett volna ott hagyni az officinában, ahol akkor is rájöhett volna a nevezetes „vértolulás” mikor valakinek a nyakát borotválja.

Törvénykezés.

Farkas Jancsi kedvese öngyilkos. Az alföldi bünkrónika hirhelt alakja, Farkas Jancsi, aki czinkostársaival együtt 30 betörés vádjá alapján került a „törvény” elé, nem sejtí még bent a szegedi csillagbörtönben, hogy a kedvese — mint már említettük — leszámolt az élettel. Farkas Jancsi bűnügyében a végtárgyalást legközelebb tartják meg s mint főtanu a híres betyár kedvese, az alig 15 éves Kovács Eszter szerepelt volna. Hódmezővásárhelyi tudósítónk jelentése szerint Kovács Eszti ke még sem fog vallani Farkas Jancsi ellen, mert *megmérgezte magát* és tegnap hosszas kínlás után *meghalt* a kórházban.

A szerencsétlen leányt már 13 éves korában Farkas Jancsi karjaiba dobta nevelőanyja, Szabó Kati korcsmárosné és így be volt avatva betyár szeretője minden titkaiba. Öngyilkossága megint alkalmat szolgáltat a betörő bandának a legmerészebb tagadásra.

Csonka Bálint régi büne. Csonka Bálint, a Geiger-féle betörés hirhelt főkolomposa, aki most tölti a fegyházban a reá szabott 11 évet, a napokban jelentkezett az ügyészségnél, hogy egy vallomással megkönnyítse lelkiismeretét.

A fegyházban ugyanis összeakadt egy Czipere Sándor nevű utonállóval, akit 1879-ben 20 évi fegyházra ítélték el. Egye-

bek közt ez a Czipere azzal is volt vádolva, hogy még 1862-ben ötödmagával kirabolt, a vásárról hazatérő 20 topolyait. Czipere elpanaszolta sorsát a fegyházban Csonkának és a vásárosok kirablásában ártatlannak mondta magát.

Csonkában fölébredt a lelkiismeret, meg aztán tájékozva lévén a büntető törvényben, tudta azt is, hogy az 1862-ben elkövetett bűncselekmény most már meg nem torolható, eszébe jutott, hogy azt a rablást tulajdonképpen szintén ő vitte végbe s Czipere Sándor abban nem volt kompanista. *Önként jelentkezett* tehát a fegyházigazgatóságnál s az ügyészségnél, kijelentvén azt, hogy a kérdéses bűncselekményt ő és még négy társa követték el, de Czipere Sándor, kit csak most a fegyházban ismert meg, nem vett részt az esetben. A már 11 évet kitöltött Czipere Sándor erre *perujtással* élt, *szabadlábra is helyezték* s az ő perujtását tárgyalta a múlt héten a szabadkai törvényszék fenytő osztálya.

Csonka Bálint szívesen *ragaszkodott* az általa már előadott *önvádhoz*. Makacsul ragaszkodik bűnösségéhez és mentegeti Czipere Sándort. Még meg is nevezett egyet a bűntársak közül, ki még állítólag életben van, sőt azt is mondja, hogy *Ráday* kirbiztos vizsgálóbírája előtt már annak idején elvállalta ezt a bűncselekményt, de nem vették figyelembe, mert Cziperét három olyan vallomása alapján ítélték el, kik őt a tettnél, a kendővel elkötött arc daczára, fölismerték. Több tanu is megjelent a bíróság előtt azok közül, kiket ama híres alkalommal kiraboltak. Vallomásuk természetesen most már nem nagyon határozott, hiszen több mint 29 év előtt történt esemény s apró részleteire bajos visszaemlékezni. De azért Styrum Jakab még most is élénken emlékszik arra, hogy egy bottal nyakon csapták s 1 frt 50 krt vittek el tőle. Ő határozottan odanyilatkozik, hogy *Csonka Bálint nem volt jelen* a rablásnál.

A végtárgyalás nem nyert befejezést, mert még több tanut ki kell hallgatni.

Vegyes hírek.

— Egyéves önkénytesek tisztvi vizsgája. Miskolczi írja levelezőnk, hogy a legutóbb Theuerkauf dandárnok elnöklete alatt megtartott önkénytesi tisztképesítő vizsgák a következő eredménnyel végződtek: 53 vizsgázó közül 32 önkénytes tette le jó sikerrel a vizsgát, tizen szabadságoltatnak, részint mint őrmesterek, részint tiszthelyettesek, nyolczan a második év szolgálatára utaltattak. Nem birta megállani a vizsgát 3 polgári állású jelentkező sem.

— Erdő- és prairie-égés. Említettük már a Minesotában és Wiskonsinban dúló erdő- és prairie-égést. A tűz, mint New Yorkból távirják, hova-tovább mind nagyobb és nagyobb mérvet ölt. Ha valami általános erős esőzés nem jön, a tűz a falvak és telepítvények egész sorát fogja elhamvasztani, mert mesterséges uton lehetetlen gátat vetni a borzalmas pusztításnak. Már eddig számos ember is esett áldozatul.

— Leszakadt emelvény. Gentből távirják: A tegnapi délután folyamán a sajtó tiszteletére rendezett ünnepélyen beszakadt egy emelvény. Az emelvény alatt volt vállalkozó és több munkás meghalt, több ember pedig többé-kevésbé súlyos sérülést szenvedett.

— Adakozó rablóvezérről ad hirt egy berlini lap. Az a rablóvezér, aki — mint mi is megírtuk — Szaloniki közelében egy Solini nevű olasz embert elrabolt, a maczedóniai iskolai bizottságnak bolgár iskolák szaporítása céljából 150 font sterlinget adományozott.

Keil Alajos-féle Padlózat-fénymáz

(Glasur)

553

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára
frt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára,
1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Beregi Lajosnál

Szegeden.

Hirdetmény.

Jászberény város red. közbirtokossága tulajdonát képező (Pestmegye, Szeged és Kis-Kun-Halas községek szomszédságában fekvő) 4231 katasztrális holt kiterjedésű Mérges-pusztát a rajta levő épületekkel együtt a jövő 1892. évi szept. hó 29-től, vagyis Szent-Mihály napjától 6—12 évig haszonbérbe kiadatik, minek következtében mindazok, kik a jelzett pusztát haszonbérbe venni szándékoznak Bathó János jberényi közbirtokossági ügyvédnél, kinél a bérleti feltételek is bármikor betekinthetők, 1892. évi aug. hó 1-ig jelentkezzenek.

Kelt a jberényi red. közbirtokosság bizottságának 1891. szept. 8-án tartott üléséből.

Horváth József,

közb. elnök.

Bathó János,

közb. jegyző.

21109/891. sz.

649

Hirdetmény.

A marstéri laktanyánál levő kocsiszín kibővítése elrendeltetvén, annak a vállalati feltételek értelmében s az arra vonatkozó tervek szerint leendő kiépítési vállalatára nyílt pályázati versenytárgyalás rendeltetett el.

A zárt ajánlati levelek f. évi október hó 3-ik napjának d. e. 10 órájáig, amidőn a versenytárgyalás az I. tan. ügyosztályban megtartatni fog, 500 frt bánt pénzzel ellátva a tanács iktatóba nyújtandók be.

A vállalati feltételek és tervek az I. tanács ügyosztályánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Miről az érdekeltek értesítetnek.
Szeged, 1891. szeptember 24-én tartott tanácsüléséből

Szabados J.,

h. polgármester.

Magy. kir. államvasutak.

99,320. szám.

HIRDETMEŒNY.

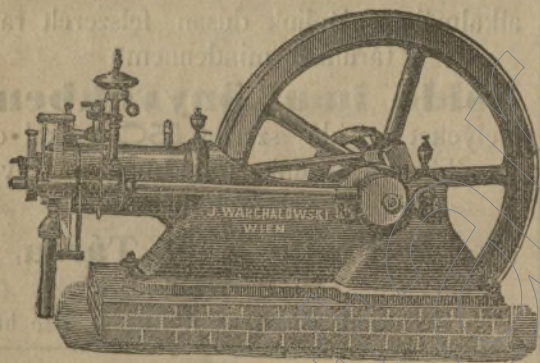
Ezennel közhirrre tesszük, hogy mivel vonalainkon a forgalom rendes lebonyolítása az áruk megtorlódása által jelentékenyen meg van nehezítve, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ö nméltósága utólagos jóváhagyása mellett kocsiaink rakodási határidejét mindazon árukra nézve, melyek be- illetve kirakása az érvényben álló díjszabások szerint a felek által teljesítendő valamennyi állomásunkon — Fiume kivételével — az üzletszabályzat 60-ik §-ának utolsó bekezdésében foglalt határozmány alapján,

folyó évi szeptember hó 25-től kezdve további intézkedésig az eddigi 12 nappali óráról 6 nappali órára szállítjuk le.

Budapest, 1891. évi szeptember hó 20-án.

Az igazgatóság.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

Gőzgépek helyettesítése.

A legjobb légszesz-motor biztonsági szelepkormányzattal.

Szabadalmak által védve.

Üzemben tartás kőszén-légszesz, olaj-, daroson- és vizlégszeszszel.

Legelőnyösebb hajtóerő a nagy és kisipar részére.

Robbanási veszély kizárva, kazánok nem szükségesek, teljesen füstnélküli, minden perczen üzembe hozható az, zajnélküli működés, munkaerő $\frac{1}{2}$ — 100 lóerőig Minden helyiségben, sőt emeleteken is fölállítható.

700 darabnál több, mintegy 4000 lóerővel üzemben van.

Légszesz fogyasztás 25—30 % csekélyebb, mint akármely más rendszerű légszeszgépnél.

Kettős légszeszgépek teljesen szabályos működéssel, különösen villamvilágítások berendezésére 4—200 lóerejéig 50 lóerőnél nagyobb gépeknél 4 hengerre berendezve.

Tervrajzok, költségelőirányzatok ingyen.

➡ Legkitünőbb ajánlatok. ➡

508

Szállítja a cs. és kir. szabadalm. légszeszmotor-gyár:

WARCHALOWSKI

Bécs V. Embel-Gasse 66.

Képviselve minden nagyobb városban.